

© VEPYMO

TIPS BIJ DE OPSTART VAN VOLIÈREKOPPELS

In de opfokperiode wordt de basis gelegd voor de prestaties van de kippen in de legperiode. Waar moet de opfokker op letten bij de opstart van volièrekoppels? Christophe Decroos, technisch-commercieel adviseur bij broeierij Vepymo, geeft enkele nuttige tips. – *Jan Van Bavel*

Begin november bracht Christophe Decroos een interessante bijdrage over de opstart bij volièrekoppels tijdens de tweede studienamiddag van dit jaar voor de leghennensector op het Proefbedrijf Pluimveehouderij in Geel. In West-Europa worden legkippen voor alternatieve huisvestingssystemen opgefokt in 2 verschillende systemen: met oplierbare plateaus of via het rijensysteem. In de rest van Europa wordt er nog veel gewerkt met standaardbraadkippenstallen, waar de dieren niet de gelegenheid hebben om te leren springen en bewegen. Het is heel belangrijk dat het opfokstelsel afgestemd is op de inrichting van het legbedrijf van bestemming.

Opfoksystemen

Op de Belgische markt zijn er 3 systemen van oplierbare plateaus verkrijgbaar: Nivo

Varia van zowel Jansen Poultry Equipment als Farmer Automatic en Jump Start van Vencomatic. Hierbij wordt een beun geplaatst in de grondstal, al dan niet verbonden aan het plafond. De dieren worden hierbij getraind in het springen:

.....
De eerste nachten na het transport van de kippen zijn van cruciaal belang.
 .....

aangezien alle waterleidingen zich op een hoger niveau bevinden, kan 100% worden verzekerd dat alle 17-weekse kippen kunnen springen. Tijdens de opfokperiode worden alle dieren afgeënt, zodat de dieren niet meer individueel moeten

© VEPYMO

Het systeem met oplierbare plateaus biedt een lagere bezetting per m² stal dan het rijensysteem.

worden gevangen tijdens de legperiode. "Dit systeem biedt een lagere bezetting per m² stal dan het rijensysteem, maar is wel iets omslachtiger om de dieren te vaccineren en te vangen", aldus Chris-

tophe Decroos. "Het grote voordeel van het rijensysteem is dat er een hogere bezetting per m² stal kan worden gehanteerd. Bovendien is het voor de pluimveehouder gemakkelijker om de dieren te laten enten en te vangen. Nadeel is dat de kippen op 2 niveaus over zowel water en voeder kunnen beschikken, waardoor in principe het leren veranderen van niveau moet worden gemanaged door de opfokker." Bedrijven die dit systeem bij ons op de markt brengen, zijn Big Dutchman (Natura Rearing), Specht (opfokvolière), Jansen Poultry Equipment (Rearmax), Vencomatic (Bolegg Starter/Unistart) en Farmer Automatic (Nivo inside). Ook Meller heeft een volièreopfokstelsel: het 1570- en 1770-type (in functie van de breedte van het systeem).

Transport en nazorg

"Bij Vepymo streven we ernaar om de kippen, ongeacht de afstand, tegen de middag opgezet te krijgen, zodat ze voldoende gerecupereerd zijn om 's avonds uit eigen beweging weer in de systemen te kunnen plaatsnemen", vervolgt Christophe. "Bij vriesweer is het belangrijk dat de dieren niet te nuchter worden gehouden en dat de legstal eventueel vooraf wat opgewarmd wordt, zodat de zitstokken en buizen voor hen minder koud aanvoelen. Plaats de kippen best zo veel mogelijk op het systeem en zeker niet op de grond. Zorg ervoor, vooral ook bij nieuwbouwprojecten, dat het voeder en water reeds zijn aangevuld voor de dieren aankomen. Zo vermijd je onnodige stress bij de kippen. De eerste nachten na het transport zijn van cruciaal belang. Schakel alle lichten op volle sterkte. Tijdens de opfok wordt het licht dermate laag gehouden zodat de kippen, zodra ze in de legstal arriveren, door de lichtsterkte geprikkeld worden om tot leggen over te gaan. Ideaal is dat iemand in de stal de dieren observeert, terwijl een andere persoon de lichtcomputer bedient. Zeker bij de opstart van bedrijven zijn er vaak nog problemen met het regelen van de lichtsterkte. Heb je meerdere stallen op je bedrijf, dan kan je de kippen best op verschillende tijdstippen laten slapen. Zo heb je voldoende tijd om ze, stal per stal, te controleren."

Lichtstappenplan

Tijdens die eerste nachten schakel je het licht stap voor stap uit. "Eerst moet je de verlichting onder het systeem uitdoven. Zo geef je de kippen de prikkel dat de nacht begint, waardoor er al een deel naar boven in het systeem zal vliegen. Start met het dimmen van de hoofdverlichting, maar let

er wel op dat de verlichting in het systeem op volle sterkte staat. Dan kan je de verlichting aan de buitenmuren doven. Dim de hoofdverlichting verder, terwijl de lichten in het systeem nog op volle sterkte branden. Vervolgens dim je de systeemverlichting (voor zover die voorhanden is, anders moet er met de nachtverlichting

De dieren arriveren best tegen de middag op het opfokbedrijf om voldoende te kunnen recuperen. Dim de hoofdverlichting geleidelijk uit en start daarna met het dimmen van de systeemverlichting. De lichtintensiteit is ideaal als de kippen hun kop oprichten om te springen.

worden gewerkt) en moet je in principe al het geluid van de kippen horen waarbij ze in het systeem springen. Hou de dieren in de gaten terwijl je dimt en luister goed. De lichtintensiteit is ideaal als ze hun kop oprichten om te springen. Ze is te laag als ze op elkaar kruipen en te hoog als ze verder op de grond bewegen."

Algemene tips

"Zorg ervoor dat alle hennen in het systeem slapen binnen de week na de transfer. Doe de draad onder het systeem pas open als alle dieren 's avonds in het systeem zitten. Witte hennen hebben relatief meer nestruimte nodig dan hun bruine soortgenoten. Op latere leeftijd

hebben witte kippen ook meer de neiging om grondeieren te leggen. Zorg ervoor dat de nesten goed bereikbaar zijn voor de kippen. Voorzie altijd water voor de nesten en zorg dat er geen tocht in de nesten komt. Hou de lichtintensiteit hoog tot aan de topproductie om donkere hoeken in de nesten, en zo grond- of systeemeieren, te vermijden. Ook onder het systeem moet die lichtintensiteit tijdens het legmoment hoog genoeg zijn. Let op 'uit- of opdrogers': ietwat gedrongen zullen die, als je ze voor een nippel zet, zullen drinken tot ze nat zijn (zie foto p. 8)."

Grond- of systeemeieren vermijden

Decroos gaf ook heel wat bruikbare tips om grond- of systeemeieren te vermijden. "Meteen na het aangaan van het licht kan je die eieren best verzamelen. Tijdens het legmoment stoort je de dieren beter niet, anders worden ze nieuwsgierig en komen ze uit hun nesten. In de namiddag moet je de resterende grond- of systeemeieren rapen, zodat er de volgende morgen geen meer liggen, want hennen hebben de neiging om hun ei naast een ander ei te leggen. Leghennenhouders die met personeel werken, kunnen best een schema bijhouden om de evolutie in grond- en systeemeieren te kunnen volgen. Eieren die geproduceerd zijn voor het aangaan van het licht kan je proberen te vermijden door de dimlichten één uur voor de andere lichten aan te steken. Systeemeieren op het bovenste niveau kan je vermijden door er in de voormiddag niet te voederen. Op het eerste niveau kan dat door er het water af te sluiten. Beperk de mest op de scharrelruimte vanaf 30 weken zo veel mogelijk om grondeieren (zeker bij witte hennen) te vermijden."

Voedermanagement

Grote Nederlandse legkippenhouders kiezen vooral voor witte legkippen. Bruine legkippen hebben immers ongeveer 5 uur na het aangaan van het licht al bijna 90% van hun eieren gelegd, terwijl dat bij hun witte soortgenoten een viertal uur later is. Spreiding van het legmoment is een belangrijke maatregel in het management van een leghennenstal. "Soms hebben leghennen die 22 à 23 weken oud zijn, de neiging om allemaal tegelijkertijd in het nest te kruipen", vertelt Christophe. "Daarom is het essentieel om niet enkel 's morgens vroeg licht bij te geven. Als je ook 's avonds licht bijgeeft, spreid je die ovipositie over meerdere uren." Hij focuste ook even op het voedermanagement. "Let erop dat er in blokken gevoerd wordt. Dat betekent dat je 's morgens moet aanvullen van wat er 's nachts via de krop

is verteerd. Daarna moet je wachten totdat de goten zeker minimum anderhalf uur leegstaan. Rond de middag – ook in functie van wanneer de dieren 's morgens eten hebben gekregen – kan je de voergoot dan

volledig openzetten, zodat er in de namiddag geen lege goten zijn. Houd in het achterhoofd dat de groeiperiode pas eindigt als de hennen 28 à 30 weken oud zijn. Het streefdoel is om de kippen zo snel

mogelijk naar 100 g voederopname per dag te laten evolueren. Controleer zeker wekelijks hun lichaamsgewicht met een elektronisch weegplateau of handmatig. Op basis hiervan kan je het gewicht, al dan niet met extra licht, stimuleren. Fokkerijen streven naar een zo snel mogelijk commercieel eigewicht, om dat dan zo lang mogelijk aan te houden. Ze willen dat de hennen een hogere persistentie bereiken, met als doel dat in 2020 een witte kip bij wijze van spreken 100 weken oud kan worden zonder ruiën. Soms wachten pluimveehouders met het licht te stimuleren totdat de kip voldoende eet, terwijl ze ook voldoende lichturen nodig heeft om voldoende voeder te kunnen opnemen. Daarom opteer ik er eerder voor om het lichaamsgewicht te bekijken, en als dat voldoende stijgt, mag er licht worden bijgegeven. Anders wacht de kip soms op de kweker en andersom ...” ■

Vermijd 'uit- of opdrogers': ietwat gedrongen kippen die drinken tot ze nat zijn.